

คู่มือการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืช
พืชสกุลเดป (*Dischidia* R. Br.)
(สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่)

จัดทำโดย
กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช
กรมวิชาการเกษตร

คำนำ

พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 พฤศจิกายน 2542 ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศกำหนดชนิดพืชเป็นพันธุ์พืชใหม่ที่จะได้รับการคุ้มครอง ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน (กันยายน 2562) จำนวน 91 ชนิดพืช แบ่งออกเป็น 6 กลุ่มพืช ได้แก่ 1) กลุ่มพืชไร่ 17 รายการ 2) กลุ่มพืชผัก 21 รายการ 3) กลุ่มไม้ดอก-ไม้ประดับ 23 รายการ 4) กลุ่มไม้ผล-ไม้ยืนต้น 25 รายการ 5) กลุ่มพืชให้เนื้อไม้ 4 รายการ และ 6) กลุ่มเห็ด 1 รายการ

คู่มือการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชสกุลเดป จัดพิมพ์เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชสกุลเดป ที่ยื่นขอรับความคุ้มครองเป็นพันธุ์พืชใหม่ คู่มือนี้ใช้ในการดำเนินการตรวจสอบภาคสนาม โดยมีภาพประกอบเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบเปรียบเทียบ ทั้งนี้คู่มือการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชสกุลเดปฉบับนี้ ได้จัดทำให้มีความสอดคล้องและเป็นรูปแบบเดียวกันกับหลักเกณฑ์การตรวจสอบพันธุ์พืชใหม่ ของสหภาพระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ (UPOV) อีกด้วย

หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โปรดแจ้งมายังคณะผู้จัดทำ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชสกุลเดป ให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้องยิ่งขึ้น

กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

กันยายน 2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	2
คู่มือการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชสกุลเดป	4
คำอธิบายประกอบการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืช	9
เอกสารอ้างอิง	49
ภาคผนวก	50
คณะผู้จัดทำ	51

คู่มือการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืช
พืชสกุลเดป (*Dischidia* R. Br.)
สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่

1. วัตถุประสงค์ของหลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืช (Subject of these Guideline)

หลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชที่จะกล่าวต่อไปนี้ ให้ใช้กับพืชสกุลเดป (*Dischidia* R. Br.)

2. ส่วนขยายพันธุ์ (Material Required)

พนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นผู้กำหนดปริมาณ และคุณภาพของส่วนขยายพันธุ์ที่ต้องการจะตรวจสอบ พร้อมทั้งกำหนด เวลาและสถานที่ การส่งมอบส่วนขยายพันธุ์ ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืช จะต้องเป็นผู้ส่งมอบตามที่กำหนด พร้อมทั้งดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการทั้งในเรื่องการผ่านพิธีการทางศุลกากรและด้านสุขอนามัยพืช

2.1 ชนิดของส่วนขยายพันธุ์

ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชต้องส่งมอบหัวพันธุ์ที่พร้อมออกดอกให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่

2.2 ปริมาณส่วนขยายพันธุ์

ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืช ต้องส่งมอบต้นพันธุ์ อย่างน้อย 20 ต้น

2.3 คุณภาพของส่วนขยายพันธุ์

ส่วนขยายพันธุ์ที่นำมาทดสอบจะต้องเป็นต้นพันธุ์ที่เป็นคุณภาพดี สมบูรณ์ปราศจากโรคและแมลงที่ติดมากับต้นพันธุ์

2.4 การให้ข้อมูลการปฏิบัติการใด ๆ กับส่วนขยายพันธุ์

ส่วนขยายพันธุ์ที่จัดส่งต้องไม่มีการกระทำใด ๆ ที่เป็นผลต่อการแสดงออกของลักษณะของพันธุ์พืช เว้นแต่ได้รับอนุญาต หรือกำหนดโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีที่ส่วนขยายพันธุ์ที่ส่งมอบเคยผ่านการปฏิบัติการใด ๆ เช่น พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง โรคพืช ใช้ปุ๋ย ใช้สารกระตุ้นการเกิดตาดอก ต้องระบุเป็นลายลักษณ์อักษรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

3. วิธีการตรวจสอบ (Method of Examination)

3.1 จำนวนครั้งที่ปลูกทดสอบ (Number of Growing Cycles)

ควรทำการปลูกทดสอบ จำนวน 2 ครั้ง แต่ถ้าความแตกต่างความสม่ำเสมอ/ความคงตัวไม่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน ต้องทำการปลูกทดสอบเพิ่มอีก 1 ครั้ง

3.2 สถานที่ทดสอบ (Testing Place)

สถานที่ปลูก ควรทำการทดสอบใน 1 สถานที่ ให้กำหนดตามความเหมาะสม แต่ถ้าลักษณะประจำพันธุ์สำคัญไม่สามารถสังเกตเห็นความแตกต่างได้อาจจะต้องเพิ่มสถานที่ที่ปลูกทดสอบ

3.3 ปัจจัยแวดล้อมสำหรับการปลูกตรวจสอบ (Conditions for Conducting the Examination)

ต้องปลูกทดสอบภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพียงพอต่อการเจริญเติบโตและการแสดงออกของลักษณะที่จะใช้ตรวจสอบ

3.4 การวางแผนปลูกทดสอบ (Test Design)

ให้ปลูกพันธุ์ที่ขอจดทะเบียนและพันธุ์เปรียบเทียบบนอย่างน้อย 10 ต้น/พันธุ์/ซ้ำ จำนวน 2 ซ้ำ รวม 20 ต้นต่อพันธุ์ ในบริเวณพื้นที่เดียวกัน และให้มีวิธีการปลูกและการจัดการเดียวกัน โดยให้มีการกระจายตัวของพันธุ์ที่ขอจดทะเบียนและพันธุ์เปรียบเทียบบนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้วิธีการสุ่มพันธุ์ที่ขอจดทะเบียนและพันธุ์เปรียบเทียบบนปลูกลงในแปลงปลูก

3.5 การทดสอบเพิ่มเติม (Additional Tests)

กรณีต้องการตรวจสอบลักษณะอื่นเพิ่มเติม ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบพันธุ์พืช ให้เป็นไปตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

4. การประเมิน ความแตกต่าง ความคงตัว และความสม่ำเสมอ (Assessment of Distinctness, Uniformity and Stability)

4.1. ความแตกต่าง (Distinctness)

4.1.1 คำแนะนำทั่วไป (General Recommendations) การตรวจสอบความแตกต่าง เป็นส่วนที่สำคัญสำหรับผู้ผู้คู่มือนี้

4.1.2 ความแตกต่างที่คงที่ (Consistent Difference)

การแสดง ความแตกต่างระหว่างพันธุ์อาจจะชัดเจน โดยไม่จำเป็นต้องปลูกทดสอบมากกว่าหนึ่งครั้ง บางกรณีการปลูกทดสอบมีอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม จึงต้องปลูกทดสอบมากกว่าหนึ่งครั้ง เพื่อให้เชื่อมั่นว่า ความแตกต่างของลักษณะที่เกิดขึ้นเป็นความแตกต่างคงที่ อย่างเพียงพอ

4.1.3 การแสดงความแตกต่างอย่างเด่นชัด (Clear Difference)

การพิจารณาความแตกต่างของสองพันธุ์ที่ชัดเจน ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยและสิ่งที่ต้องพิจารณาก็คือชนิดของลักษณะว่าเป็นลักษณะที่แสดงออกเป็นชนิดใด เช่น เป็นลักษณะทางคุณภาพ (qualitative) ลักษณะทางปริมาณ (quantitative) หรือลักษณะคุณภาพเทียม (pseudo-qualitative)

4.1.4 จำนวน ตัวอย่าง พืช ที่ ตรวจสอบ (Number of Plants / Parts of Plants to be Examined)

การประเมินต้นพืชแต่ละต้นควรเก็บตัวอย่างจากพืช 10 ต้น หรือจากชิ้นส่วนของพืชที่นำมาจากพืชแต่ละต้นจากพืชจำนวน 10 ต้น และการประเมินด้านอื่น ๆ ต้องประเมินจากพืชทุกต้น โดยไม่พิจารณาต้นพืชที่มีลักษณะ off-type ในกรณีของการประเมินชิ้นส่วนของพืชแต่ละต้น จำนวนชิ้นส่วนที่จะนำมาจากพืชแต่ละต้นควรนำมาต้นละ 1 ชิ้น

4.1.5 วิธีการตรวจสอบ (Method of Observation)

คำแนะนำสำหรับการตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืชเพื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างพันธุ์ จะถูกกำหนดไว้ใน คอลัมน์ที่ 2 ในตารางบันทึกลักษณะ โดยมีวิธีการตรวจสอบดังนี้

MG หมายถึง การวัด ชั่ง นับจำนวน จากต้นหรือตัวอย่างเดียวที่กำหนดให้เป็นตัวแทนเท่านั้น แล้วใช้ค่าที่ได้เป็นตัวแทนของพันธุ์ (single measurement of a group of plants or parts of plants)

MS หมายถึง การวัด ชั่ง นับจำนวน จากทุกต้นหรือตัวอย่างที่กำหนดให้เป็นตัวแทนแล้วใช้ค่าเฉลี่ยที่ได้เป็นตัวแทนของพันธุ์ (measurement of a number of individual plants or parts of plants)

VG หมายถึง การตรวจสอบด้วยการใช้ประสาทสัมผัส จากต้นหรือตัวอย่างเดียวที่กำหนดให้เป็นตัวแทนเท่านั้นแล้วใช้ค่าสังเกตที่ได้เป็นตัวแทนของพันธุ์ (visual assessment by a single observation of a group of plants or parts of plants)

VS หมายถึง การตรวจสอบด้วยการใช้ประสาทสัมผัส จากทุกต้นหรือตัวอย่างที่กำหนดให้เป็นตัวแทนแล้วใช้ค่าสังเกตที่ได้เป็นตัวแทนของพันธุ์ (visual assessment by observation of individual plants or parts of plants)

4.2 ความสม่ำเสมอ (Uniformity)

พิจารณาที่ระดับความสม่ำเสมอของประชากรมาตรฐาน 1 เปอร์เซ็นต์ ที่ระดับความเชื่อมั่นอย่างน้อยร้อยละ 95 กรณีที่ เก็บตัวอย่างจำนวน 10 ต้น ต้องไม่มีพันธุ์อื่นปนมากกว่า 1 ต้น

4.3 ความคงตัว (Stability)

ในทางปฏิบัติไม่มีการทดสอบความคงตัว หากผลการทดสอบแสดงความแตกต่างและความสม่ำเสมอ ในหลายชนิดพันธุ์ที่เคยพบว่า ลักษณะมีความสม่ำเสมอแล้วก็อาจพิจารณาว่ามีความคงตัวด้วย

5. การจัดกลุ่มพันธุ์และการจัดการการปลูกทดสอบ (Grouping of Varieties and Organization of the Growing Trial)

5.1 การคัดเลือกพันธุ์สำหรับปลูกทดสอบ

พันธุ์เปรียบเทียบสำหรับปลูกทดสอบจะต้องแบ่งเป็นกลุ่มเพื่ออำนวยความสะดวกในการประเมินความแตกต่าง ลักษณะที่เหมาะสมต่อการจัดกลุ่มเป็นลักษณะที่ได้จากประสบการณ์นั้น คือ เป็นลักษณะที่ไม่แตกต่างหรือแตกต่างกันน้อยมากภายในพันธุ์

5.2 ลักษณะที่ใช้ในการจัดกลุ่มของพันธุ์

- 1) ลำต้น : ความยาวปล้อง (Stem : internode length) (ล.2)
- 2) ใบ : ความยาว (Leaf : length) (ล.6)
- 3) ใบ : ความกว้าง (Leaf : width) (ล.7)
- 4) ใบ : รูปร่าง (Leaf : shape) (ล.8) แบ่งได้ดังนี้
  - 4.1 รูปไข่กว้าง (broadly ovate)
  - 4.2 รูปไข่ (ovate)
  - 4.3 รูปใบหอก (lanceolate)
  - 4.4 รูปวงกลม (orbicular)
  - 4.5 รูปไต (reniform)
  - 4.6 รูปรี (elliptic)
  - 4.7 รูปแถบ (linear)
  - 4.8 รูปไข่กลับ (obovate)

- 4.9 รูปใบหอกกลับ (oblanceolate)
- 5) ใบ : การโค้งนูน (Leaf : convex) (ล.11)
- 6) ใบ : สีหลักของแผ่นใบด้านบน (Leaf : main color of upper leaf surface) (ล.13)
- 7) ใบ : การมีก้านใบ (Leaf : petiole) (ล.27)
- 8) ใบ : ภาวะทวิสัณฐาน (Leaf : dimorphism) (ล.30)
- 9) ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิสัณฐาน) : รูปร่างและลักษณะ (Second form leaf (only variety with dimorphism) : shape and characteristic) (ล.33) แบ่งได้ดังนี้
- 9.1 รูปเหยือก (pitcher-shaped)
- 9.2 รูปคล้ายทรงกลม (spheroidal)
- 9.3 รูปเปลือกหอยสองฝา (clam-shaped)
- 9.4 โค้งพับลง (reflexed)

6. เครื่องหมาย (Legend)

6.1 การจำแนกลักษณะ (Categories of Characteristics)

6.1.1 ลักษณะมาตรฐาน

เป็นลักษณะที่ได้รับการพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการใช้ตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืช (DUS)

6.1.2 ลักษณะที่กำหนดให้ใช้สำหรับการตรวจสอบร่วมกัน (Asterisked Characteristics)

(*) ลักษณะที่กำหนดให้ใช้สำหรับการตรวจสอบร่วมกัน

6.2 สถานะลักษณะที่แสดงออกและตัวเลขกำกับ (States of Expression and Corresponding Notes)

6.2.1 สถานะลักษณะที่แสดงออก

กำหนดเพื่ออธิบายลักษณะ ซึ่งการแสดงออกในแต่ละสถานะกำกับด้วยตัวเลขที่สอดคล้องกัน เพื่อ
ง่ายต่อการบันทึกข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูล

6.3 ชนิดของการแสดงออก

QL	หมายถึง	ลักษณะทางคุณภาพ (qualitative characteristic)
QN	หมายถึง	ลักษณะทางปริมาณ (quantitative characteristic)
PQ	หมายถึง	ลักษณะทางคุณภาพเทียม (pseudo-qualitative characteristic)

6.4 ตัวอย่างพันธุ์ (Example Varieties)

ตัวอย่างพันธุ์เตรียมไว้เพื่อให้เห็นลักษณะที่แสดงออกชัดเจนของแต่ละลักษณะที่แสดงออก

6.5 เครื่องหมาย (Legend)

(*)	หมายถึง	ลักษณะที่ต้องประเมินทุกพันธุ์ (ข้อ 6.1.2)
QL	หมายถึง	ลักษณะทางคุณภาพ (qualitative characteristic) (ข้อ 6.3)
QN	หมายถึง	ลักษณะทางปริมาณ (quantitative characteristic) (ข้อ 6.3)
PQ	หมายถึง	ลักษณะทางคุณภาพเทียม (pseudo-qualitative characteristic) (ข้อ 6.3)

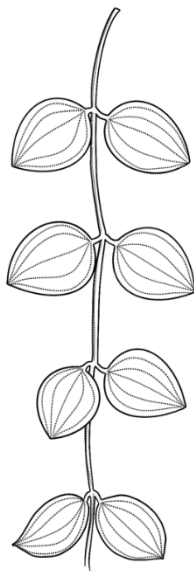
- MG หมายถึง การวัด ชั่ง นับจำนวน จากต้นหรือตัวอย่างเดียวที่กำหนดให้เป็นตัวแทนเท่านั้นแล้วใช้ค่าที่ได้เป็นตัวแทนของพันธุ์ (single measurement of a group of plants or parts of plants)
- MS หมายถึง การวัด ชั่ง นับจำนวน จากทุกต้นหรือตัวอย่างที่กำหนดให้เป็นตัวแทนแล้วใช้ค่าเฉลี่ยที่ได้เป็นตัวแทนของพันธุ์ (measurement of a number of individual plants or parts of plants)
- VG หมายถึง การตรวจสอบด้วยการใช้ประสาทสัมผัส จากต้นหรือตัวอย่างเดียวที่กำหนดให้เป็นตัวแทนเท่านั้นแล้วใช้ค่าสังเกตที่ได้เป็นตัวแทนของพันธุ์ (visual assessment by a single observation of a group of plants or parts of plants)
- VS หมายถึง การตรวจสอบด้วยการใช้ประสาทสัมผัส จากทุกต้นหรือตัวอย่างที่กำหนดให้เป็นตัวแทนแล้วใช้ค่าสังเกตที่ได้เป็นตัวแทนของพันธุ์ (visual assessment by observation of individual plants or parts of plants)
- (a)-(e) หมายถึง ดูรายละเอียดการตรวจสอบและบันทึกลักษณะประจำพันธุ์ข้อ 8.1
- (+) หมายถึง ดูคำอธิบายเพิ่มเติมในรายละเอียดของเอกสารข้อ 8.2

7. คำอธิบายประกอบการตรวจสอบพันธุ์พืชเอกสารอ้างอิง

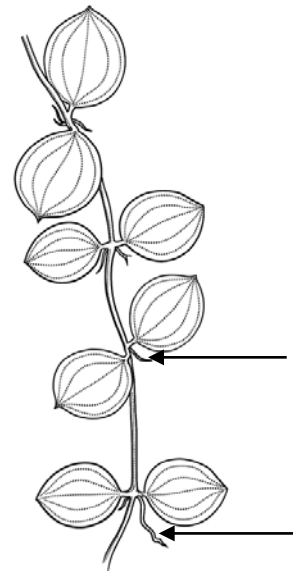
ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
1.	QL VG (a)(b)		
	ราก : การมีรากพิเศษ (Root : adventitious root)		
	ไม่มี (absent)		1
	มี (present)		9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลรากพิเศษบริเวณข้อและ/หรือปล้องที่อยู่เหนือวัสดุปลูก โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1
ไม่มี
(absent)

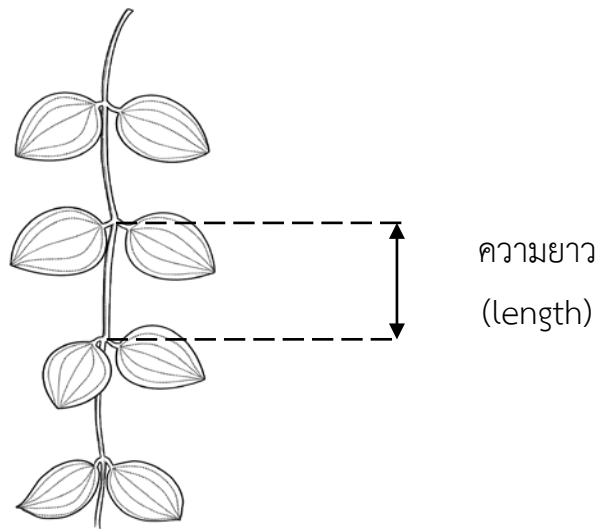

9
มี
(present)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
2.	(+) QN MS (a)(c)		
ลำต้น : ความยาวปล้อง (Stem : internode length)			
	สั้น (short)		3
	ปานกลาง (medium)		5
	ยาว (long)		7

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลปล้องที่เจริญเติบโตเต็มที่ เก็บข้อมูลบริเวณตรงกลางลำต้น วัดความยาวปล้อง และเส้นผ่านศูนย์กลางปล้องจำนวน 3 ปล้องต่อต้น สุ่มเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูล จำนวน 5 ต้น/ซ้ำ รวม 10 ต้น แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
3.	(+) QN MS (a)(c)		
ลำต้น : เส้นผ่านศูนย์กลางปล้อง (Stem : internode diameter)			
	แคบ (narrow)		3
	ปานกลาง (medium)		5
	กว้าง (broad)		7

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลปล้องที่เจริญเติบโตเต็มที่ เก็บข้อมูลบริเวณตรงกลางลำต้น วัดความยาวปล้องและเส้นผ่านศูนย์กลางปล้องจำนวน 3 ปล้องต่อต้น สุ่มเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูล จำนวน 5 ต้น/ซ้ำ รวม 10 ต้น แล้วย่นำมาหาค่าเฉลี่ย

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
4.	PQ VG (a)(c)		

ลำต้น : สี (Stem : color)

RHS Color Chart

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลปล้องที่เจริญเติบโตเต็มที่ เก็บข้อมูลบริเวณตรงกลางลำต้น โดยสังเกตภาพรวมของสีที่มีพื้นที่มากที่สุดเป็นสีหลัก แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของลักษณะพันธุ์ บันทึกโดยใช้

RHS Color Chart

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
5.	QL VG (a)(c)		
ลำต้น : สิ่งปกคลุม (Stem : indumentum)			
	ไม่มี (absent)		1
	มี (present)		9

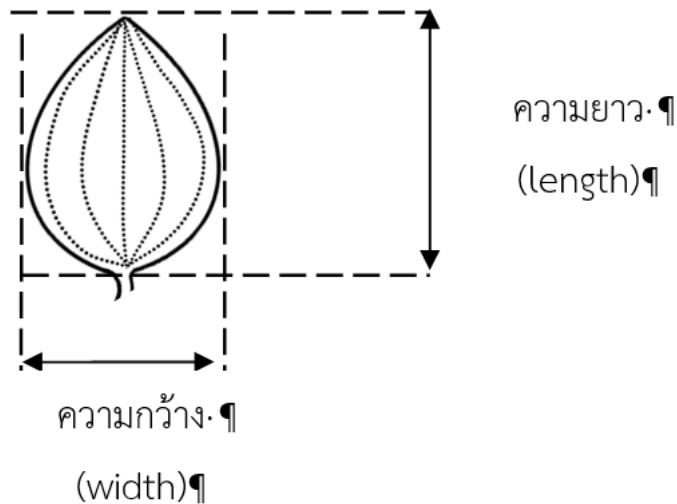
คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลปล้องที่เจริญเติบโตเต็มที่ เก็บข้อมูลบริเวณตรงกลางลำต้น โดยสังเกตภาพรวมของสิ่งปกคลุมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของลักษณะพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
6. (*) (+)	QN MS (a)(d)		
ใบ : ความยาว (Leaf : length)			
	สั้น (short)		3
	ปานกลาง (medium)		5
	ยาว (long)		7

คำอธิบาย

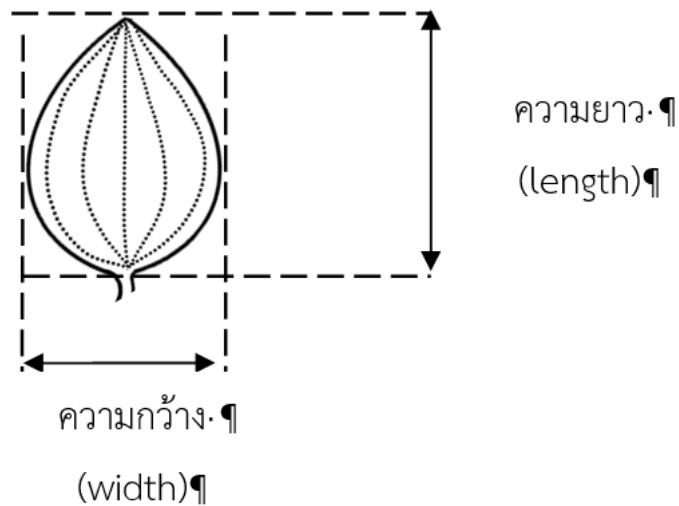
เป็นลักษณะที่ใช้บันทึกกับทุกพันธุ์ ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 ที่เจริญเติบโตเต็มที่ เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยวัดตั้งแต่โคนใบถึงปลายใบไม่รวมก้านใบ สุ่มเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูล จำนวน 10 ต้น/ซ้ำ รวม 20 ต้น แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
7. (*) (+)	QN MS (a)(d)		
ใบ : ความกว้าง (Leaf : width)			
	แคบ (narrow)		3
	ปานกลาง (medium)		5
	กว้าง (broad)		7

คำอธิบาย

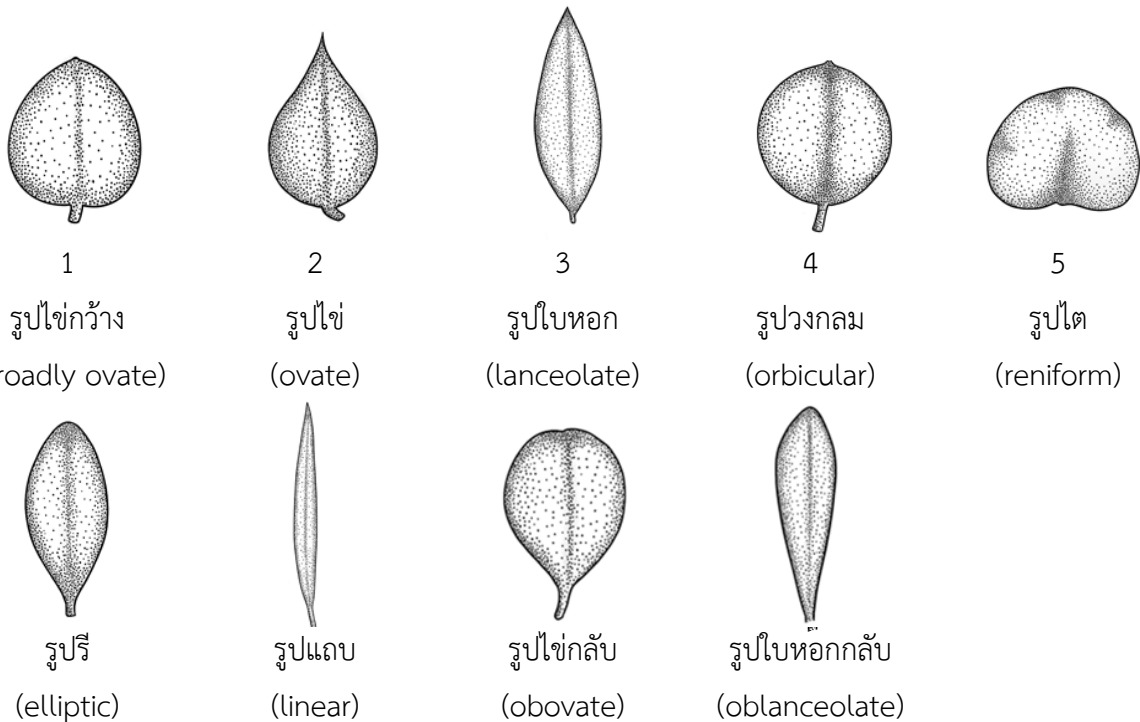
เป็นลักษณะที่ใช้บันทึกกับทุกพันธุ์ ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 ที่เจริญเติบโตเต็มที่ เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยวัดส่วนที่กว้างที่สุดของใบ สุ่มเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูล จำนวน 10 ต้น/ซ้ำ รวม 20 ต้น แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)			ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
8.	(*)	(+)	PQ VG (a)(d)		
ใบ : รูปร่าง (Leaf : shape)					
				เดปกระเป่าเศรษฐิ	1
				เดปหัวใจ	2
				เดปกระเป่า	3
				เดปกระดุม	4
				เดปหูช้าง	5
				เดปกระดุม	6
				เดปฟิลิปปินส์	7
				เดปเขียว	8
				เดปต่าง	9

คำอธิบาย

เป็นลักษณะที่ใช้บันทึกกับทุกพันธุ์ ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
9.	(+) PQ VG (a)(d)		
ใบ : โคนใบ (Leaf : leaf base)			
	สอบเรียว (attenuate)	เดปฟิลิปปินส์	1
	รูปลิ่ม (cuneate)	เดปหูช้าง	2
	มนกลม (rounded)	เดปกระดุม	3

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

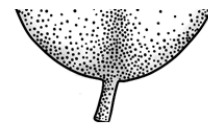
1

สอบเรียว
(attenuate)

2

รูปลิ่ม
(cuneate)

3

มนกลม
(rounded)

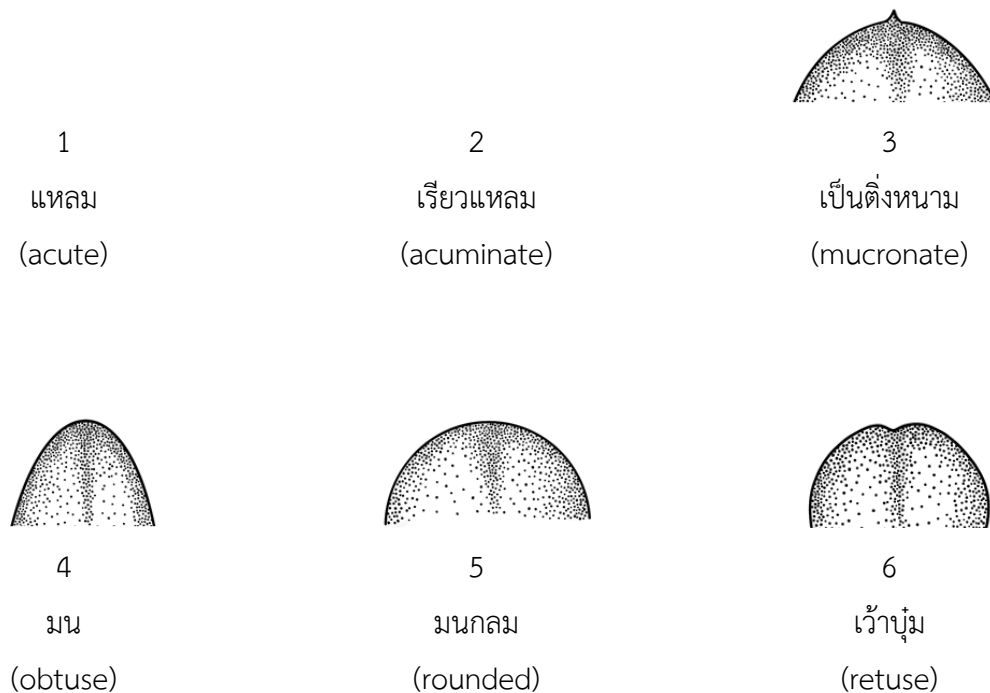
ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
10.	(+) PQ VG (a)(d)		

ใบ : ปลายใบ (Leaf : leaf apex)

แหลม (acute)	เดปกระเป่าเศรษฐี	1
เรียวแหลม (acuminate)	เดปหัวใจ	2
เป็นติ่งหนาม (mucronate)	เดปแตงโม	3
มน (obtuse)	เดปกระดุมต่าง	4
มนกลม (rounded)	เดปกระดุม	5
เว้าบุ่ม (retuse)	เดปแอปเปิ้ล	6

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
11.	QL VG (a)(d)		

ใบ : การโค้งงอ (Leaf : convex)

ไม่มี (absent)

เดปแตงโม

1

มี (present)

เดปกระดุม

9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1

ไม่มี

(absent)

9

มี

(present)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
12.	QL VG (a)(d)		
ใบ : การเว้าเป็นแอ่ง (Leaf : concave)			
ไม่มี (absent)		เดปแดงโม	1
มี (present)		เดปกระดุม	9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
13.	PQ VG (a)(d)		

ใบ : สีหลักของแผ่นใบด้านบน (Leaf : main color of upper leaf surface)

RHS Color Chart

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสังเกตภาพรวมของสีที่มีพื้นที่มากที่สุดเป็นสีหลัก แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของลักษณะพันธุ์ บันทึกโดยใช้ RHS Color Chart

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
14.	PQ VG (a)(d)		

ใบ : สีรองของแผ่นใบด้านบน (Leaf : second color of upper leaf surface)

RHS Color Chart

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสังเกตภาพรวมของสีที่มีพื้นที่รองลงมาเป็นสีรอง แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของลักษณะพันธุ์ บันทึกโดยใช้ RHS Color Chart

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
15.	QL VG (a)(d)		

ใบ : ลวดลายของแผ่นใบด้านบน (Leaf : pattern of upper leaf surface)

ไม่มี (absent)

เดปเขียว

1

มี (present)

เดปแดงโม

9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1

ไม่มี

(absent)

9

มี

(present)

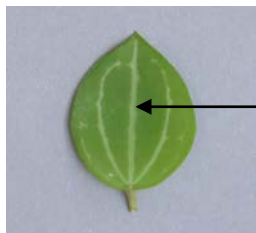
ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
16.	PQ VG (a)(d)		

ใบ : ตำแหน่งลวดลายของแผ่นใบด้านบน (Leaf : pattern position of upper leaf surface)

ตามเส้นกลางใบ (midrib)	เดปแตงโม	1
ตามเส้นใบ (along veins)	เดปแตงโม	2
ตามขอบใบ (along margin)	เดปหัวใจต่าง	3
กระจายทั่วแผ่นใบ (scattered)	เดปต่าง	4

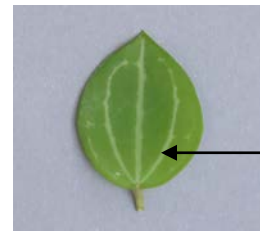
คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

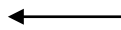
1

ตามเส้นกลางใบ
(midrib)

2

ตามเส้นใบ
(along veins)

3

ตามขอบใบ
(along margin)

4

กระจายทั่วแผ่นใบ
(scattered)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
17.	QL VG (a)(d)		

ใบ : ลายร่างแหของแผ่นใบด้านบน (Leaf : netted pattern of upper leaf surface)

ไม่มี (absent)

เดปเขียว

1

มี (present)

เดปแดงโม

9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1

ไม่มี

(absent)

9

มี

(present)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
18.	QL VG (a)(d)		
ใบ : การต่างของแผ่นใบด้านบน (Leaf : variegated of upper leaf surface)			
ไม่มี (absent)		เดปเขียว	1
มี (present)		เดปต่าง	9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1
ไม่มี
(absent)

9
มี
(present)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
19.	QL VG (a)(d)		
ใบ : สิ่งปกคลุมแผ่นใบด้านบน (Leaf : indumentum of upper leaf surface)			
	ไม่มี (absent)		1
	มี (present)		9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
20.	PQ VG (a)(d)		

ใบ : สีหลักของแผ่นใบด้านล่าง (Leaf : main color of lower leaf surface)

RHS Color Chart

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสังเกตภาพรวมของสีที่มีพื้นที่มากที่สุดเป็นสีหลัก แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของลักษณะพันธุ์ บันทึกโดยใช้ RHS Color Chart

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
21.	PQ VG (a)(d)		

ใบ : สีรองของแผ่นใบด้านล่าง (Leaf : second color of lower leaf surface)

RHS Color Chart

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสังเกตภาพรวมของสีที่มีพื้นที่รองลงมาเป็นสีรอง แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของลักษณะพันธุ์ บันทึกโดยใช้ RHS Color Chart

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
22.	QL VG (a)(d)		
ใบ : ลวดลายของแผ่นใบด้านล่าง (Leaf : pattern of lower leaf surface)			
	ไม่มี (absent)		1
	มี (present)		9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1
ไม่มี
(absent)

9
มี
(present)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
23.	PQ VG (a)(d)		

ใบ : ตำแหน่งลวดลายของแผ่นใบด้านบน (Leaf : pattern position of lower leaf surface)

ตามเส้นกลางใบ (midrib)	เดปแตงโม	1
ตามเส้นใบ (along veins)	เดปแตงโม	2
ตามขอบใบ (along margin)	เดปหัวใจต่าง	3
กระจายทั่วแผ่นใบ (scattered)	เดปต่าง	4

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1
ตามเส้นกลางใบ
(midrib)

2
ตามเส้นใบ
(along veins)

3
ตามขอบใบ
(along margin)

4
กระจายทั่วแผ่นใบ
(scattered)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
24.	QL VG (a)(d)		

ใบ : ลายร่างแหของแผ่นใบด้านล่าง (Leaf : netted pattern of lower leaf surface)

ไม่มี (absent)

เดปเขียว

1

มี (present)

เดปแดงโม

9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1

ไม่มี

(absent)

9

มี

(present)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
25.	QL VG (a)(d)		

ใบ : การต่างของแผ่นใบด้านล่าง (Leaf : variegated of lower leaf surface)

ไม่มี (absent)

เดปเขียว

1

มี (present)

เดปต่าง

9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1

ไม่มี

(absent)

9

มี

(present)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
26.	QL VG (a)(d)		
ใบ : สิ่งปกคลุมแผ่นใบด้านล่าง (Leaf : indumentum of lower leaf surface)			
	ไม่มี (absent)		1
	มี (present)		9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวมแล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
27.	QL VG (a)(d)		
ใบ : การมีก้านใบ (Leaf : petiole)			
ไม่มี (absent)		เตปกระดุม	1
มี (present)		เตปแอปเปิ้ล	9

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1
ไม่มี
(absent)

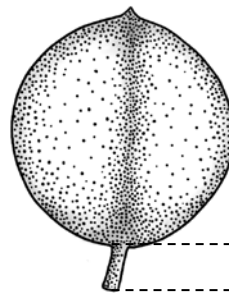

9
มี
(present)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
28.	(+) QN MS (a)(d)		
ใบ : ความยาวก้านใบ (Leaf : petiole length)			
	สั้น (short)		3
	ปานกลาง (medium)		5
	ยาว (long)		7

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 ที่เจริญเติบโตเต็มที่ เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น สุ่มเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูล จำนวน 10 ต้น/ซ้ำ รวม 20 ต้น แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

ความยาว
(length)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
29.	(+) QN MS (a)(d)		
ใบ : เส้นผ่านศูนย์กลางก้านใบ (Leaf : petiole diameter)			
	แคบ (narrow)		3
	ปานกลาง (medium)		5
	กว้าง (broad)		7

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 1 ที่เจริญเติบโตเต็มที่ เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น สุ่มเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูล จำนวน 10 ต้น/ซ้ำ รวม 20 ต้น แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
30. (*) (+)	QL VG (a)(e)		
ใบ : ภาวะทวิสัณฐาน (Leaf : dimorphism)			
ไม่มี (absent)		เดปแดงโม	1
มี (present)		เดปกระเป่า	9

คำอธิบาย

เป็นลักษณะที่ใช้บันทึกกับทุกพันธุ์ ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
31.	(+) QN MS (a)(e)		

ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิลักษณ์) : ความยาว

(Second form leaf (only variety with dimorphism) :

length)

สั้น (short)

3

ปานกลาง (medium)

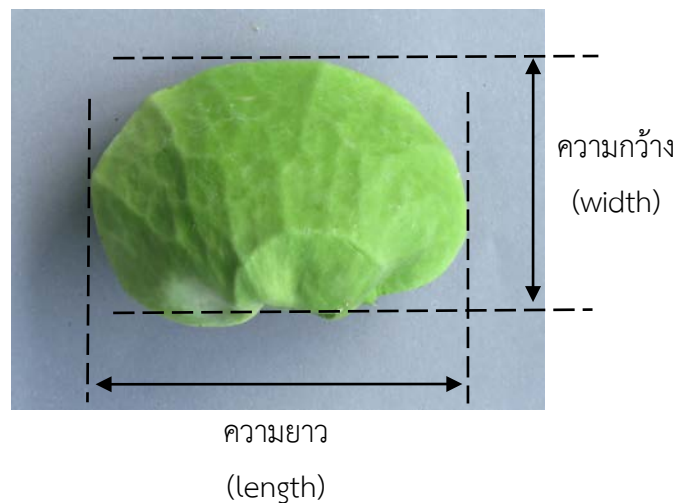
5

ยาว (long)

7

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 ที่เจริญเติบโตเต็มที่ เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น
สุ่มเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูล จำนวน 10 ต้น/ซ้ำ รวม 20 ต้น แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
32.	(+) QN MS (a)(e)		

ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิสัณฐาน) : ความกว้าง

(Second form leaf (only variety with dimorphism) :

width)

แคบ (narrow)

3

ปานกลาง (medium)

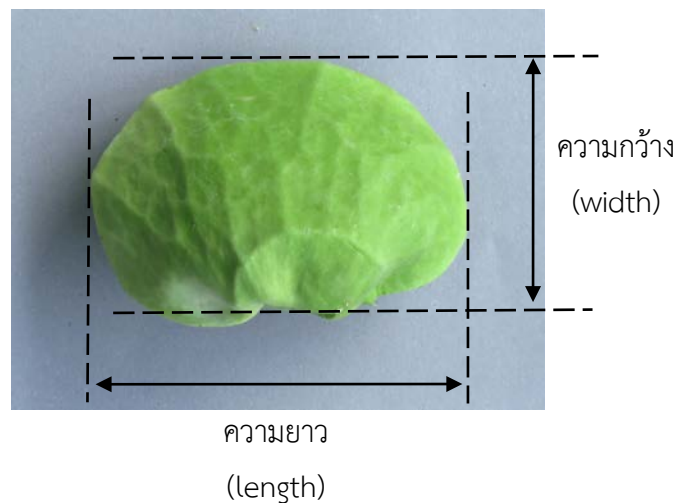
5

กว้าง (broad)

7

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 ที่เจริญเติบโตเต็มที่ เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น
สุ่มเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูล จำนวน 10 ต้น/ซ้ำ รวม 20 ต้น แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
33. (*) (+)	PQ VG (a)(e)		

ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิสัณฐาน) : รูปร่างและลักษณะ (Second form leaf (only variety with dimorphism) : shape and characteristic)

รูปเหยือก (pitcher-shaped)	จุกโรหิณี	1
รูปคล้ายทรงกลม (spheroidal)	เดปกระเป่าเศรษฐี	2
รูปเปลือกหอยสองฝา (clam-shaped)	เดปกระเป่า	3
โค้งพับลง (reflexed)	เดปหูช้าง	4

คำอธิบาย

เป็นลักษณะที่ใช้บันทึกกับทุกพันธุ์ ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

1

รูปเหยือก
(pitcher-shaped)

3

รูปเปลือกหอยสองฝา
(clam-shaped)

2

รูปคล้ายทรงกลม
(spheroidal)

4

โค้งพับลง
(reflexed)

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
34.	PQ VG (a)(e)		

ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิสัณฐาน) : สีหลัก

(Second form leaf (only variety with dimorphism) :

main color)

RHS Color Chart

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสังเกตภาพรวมของสีที่มีพื้นที่มากที่สุดเป็นสีหลัก แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของลักษณะพันธุ์ บันทึกโดยใช้ RHS Color Chart

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
35.	PQ VG (a)(e)		

ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิสัณฐาน) : สีรอง

(Second form leaf (only variety with dimorphism) :

second color)

RHS Color Chart

คำอธิบาย

ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสังเกตภาพรวมของสีที่มีพื้นที่รองลงมาเป็นสีรอง แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของลักษณะพันธุ์ บันทึกโดยใช้ RHS Color Chart

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
36.	QL VG (a)(e)		
ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิสัณฐาน) : สวดลาย (Second form leaf (only variety with dimorphism) : pattern)			
	ไม่มี (absent)		1
	มี (present)		9

คำอธิบาย

เป็นลักษณะที่ใช้บันทึกกับทุกพันธุ์ ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
37.	PQ VG (a)(e)		
ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิสรูปร่าง) : ตำแหน่ง			
ลดตาย (Second form leaf (only variety with			
dimorphism) : pattern position)			
	ตามเส้นกลางใบ (along veins)		1
	ตามขอบใบ (along margin)		2
	กระจายทั่วแผ่นใบ (scattered)		3

คำอธิบาย

เป็นลักษณะที่ใช้บันทึกกับทุกพันธุ์ ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
38.	QL VG (a)(e)		
ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิสัณฐาน) : ลายร่างแห (Second form leaf (only variety with dimorphism) : netted pattern)			
	ไม่มี (absent)		1
	มี (present)		9

คำอธิบาย

เป็นลักษณะที่ใช้บันทึกกับทุกพันธุ์ ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
39.	QL VG (a)(e)		
ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิสัณฐาน) : การต่าง (Second form leaf (only variety with dimorphism) : variegated)			
	ไม่มี (absent)		1
	มี (present)		9

คำอธิบาย

เป็นลักษณะที่ใช้บันทึกกับทุกพันธุ์ ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

ล. ที่ Char. No.	ลักษณะประจำพันธุ์ (Characteristic)	ตัวอย่างพันธุ์ (Example Variety)	ตัวเลข (Note)
40.	QL VG (a)(e)		
ใบแบบที่ 2 (เฉพาะพันธุ์ที่เป็นภาวะทวิสัณฐาน) : สิ่งปกคลุม (Second form leaf (only variety with dimorphism) : indumentum)			
	ไม่มี (absent)		1
	มี (present)		9

คำอธิบาย

เป็นลักษณะที่ใช้บันทึกกับทุกพันธุ์ ประเมินและบันทึกข้อมูลลักษณะใบแบบที่ 2 เก็บข้อมูลใบบริเวณกลางลำต้น โดยสำรวจภาพรวม แล้วบันทึกลักษณะส่วนใหญ่ที่ปรากฏเป็นตัวแทนของพันธุ์

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2560. พจนานุกรมศัพท์พฤกษศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา 670 น.
- Thaithong, O., Aroonrat Kidyoo and Manit Kidyoo. 2018. **Handbook of Asclepiads of Thailand**. Plant of Thailand Research Unit, Department of Botany, Faculty of Science, Chulalongkorn University. Amarin Printing and Publishing Public Company Limited. 326 p
- UPOV. 2002. General Introduction to the Examination of Distinctness, Uniformity and Stability and the Development of Harmonized Descriptions of New Varieties of Plants TG/1/3. International Union for the Protection of New Varieties of Plants. Geneva. 26 p.
- UPOV. 2003. International Convention for the Protection of New Varieties of Plant. Geneva . No. 211 (F), 21 pp.
- UPOV. 2004. Development of Test Guidelines TGP/7/1 March 31, 2004. Geneva. 78 p.

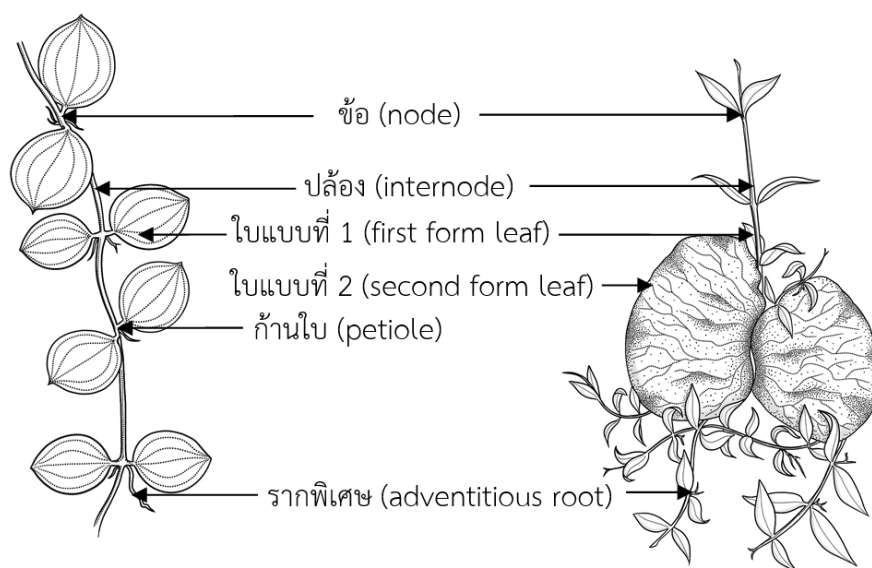
ภาคผนวก

พืชสกุลเดป (*Dischidia* R. Br.) อยู่ในวงศ์ Apocynaceae มีชื่อสามัญคือ Ant plant เป็นไม้ล้มลุกอิงอาศัยเลื้อยเกาะพันกับต้นไม้อื่นหรือเจริญเติบโตบนหิน พบยางสีขาวทุกส่วนเป็นไม้ประดับที่นิยมปลูกในสังคมเมือง ใช้เป็นไม้แขวนประดับตามระเบียง ต้นไม้ และสถานที่ต่าง ๆ เนื่องจากใช้พื้นที่ไม่มากและดูแลง่าย อีกทั้งราคาไม่แพง มีความสวยงามและมีหลากหลายให้เลือกซื้อ เป็นพืชที่ขยายพันธุ์ได้ง่ายสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี และมีศัตรูพืชน้อย สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้ดี จึงเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ล้มลุกอิงอาศัยเลื้อยเกาะพันกับต้นไม้อื่นหรือเจริญเติบโตบนหิน พบยางสีขาวทุกส่วน ลำต้นและกิ่งอวบน้ำมีรากพิเศษงอกออกตามข้อ ใบเดี่ยว เรียงตรงกันข้าม แผ่นใบอวบน้ำ เหนียวคล้ายหนัง มีต่อมขนาดเล็กที่โคน 1 อัน บางชนิดอาจพบใบที่มีภาวะทวิสัณฐาน (dimorphism) มีรูปร่าง 2 แบบ คือ แบบที่หนึ่งเป็นใบธรรมดา รูปใบค่อนข้างกลม รูปรี รูปใบหอก รูปไข่ ปลายใบมน มนกลม แหลม เป็นดิ่งหนามหรือเว้าบวม โคนใบรูปลิ้ม มนกลม รูปหัวใจ หรือตัด แบบที่สองมีรูปร่างคล้ายเหยือกภายในเป็นโพรง ช่อดอกมีขนาดเล็ก ออกตามซอกใบ รูปซี่ร่ม ดอกรูปโถ กลีบเลี้ยง 5 พู รูปไข่ถึงรูปใบหอก ที่โคนมีต่อมขนาดเล็กอยู่สลับกับพู กลีบดอก 5 พู รูปสามเหลี่ยมถึงรูปใบหอก สีขาว สีครีมบางครั้งสีเหลืองหรือสีชมพู ด้านในมีขน อาจมี coralline corona มงกุฎเป็นหลอด 5 พู รูปสมอ หรือรูปลูกศร ปลายแยกสองแฉก อับเรณูตั้งตรง มีรยางค์บางคล้ายกระดาษ กลุ่มเรณู 5 อัน ทรงรูปไข่ถึงทรงรี ปลายตัด copusculum รูปไข่ถึงรูปขอบขนาน สีน้ำตาลเข้ม ผลแห้งแตกตามตะเข็บ รูปแถวถึงรูปใบหอกหรือทรงกระบอกถึงรูปกระสวย เมล็ดมีจำนวนมาก รูปไข่ถึงรูปขอบขนาน และมีกระดูกงู

ส่วนประกอบของต้น

ภาวะเอกสัณฐาน (monomorphism)

ภาวะทวิสัณฐาน (dimorphism)

คณะผู้จัดทำ

1. นางวิลาวัลย์	ใคร่ครวญ	ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	ที่ปรึกษา
2. นายปาน	ปานขาว	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช	ประธาน
3. นางสาววาสนา	มั่งคั่ง	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
4. นางสาวรุ่งทิภา	ธนาธาตุ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
5. นางสาววราภรณ์	ทองพันธ์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
6. นายปณิพัทธ์	กฤษสมัคร	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
7. นางสาวณัฐพร	เสียงอ่อน	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน
8. นายอัฐพร	สิทธิ์วิภูศิริ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	คณะทำงาน
9. นางสาวอ้อพร	เฟื้อกคล้าย	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
10. นางสาววิวรรณยา	คล้ายสาย	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ	คณะทำงาน
11. นักวิชาการเกษตรและเจ้าหน้าที่ของกลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช			คณะทำงาน